

TEKNIKKOLLEGES KRITERIER OCH RIKTLINJER

SYFTET MED TEKNIKKOLLEGE

Teknikcollege ska bidra till att säkra tekniskt inriktade företags behov av kvalificerad arbetskraft.

Teknikcollege ska ge den studerande en attraktiv utbildning som kan leda till jobb efter utbildningen eller lägga en god grund för vidare studier samt ge kommuner och andra huvudmän ett mer effektivt resursutnyttjande genom samverkan.

Teknikcollegeregionens långsiktiga/övergripande mål och visioner ska sättas utifrån industrins regionala kompetensförsörjning. Teknikcollege kvalitetskriterier är verktyg för att uppnå målen och för att säkerställa utbildningarnas kvalitet gentemot studerande, lärare och företag.

KRITERIERNA BYGGER PÅ ERFARENHETER

De första Teknikcollegeregionerna certifierades 2006. Kriterier och riktlinjer bygger på samlade erfarenheter från samverkan och framgångsexempel inom de certifierade regionerna. Kriterierna har varit oförändrade sedan konceptet initierades 2006.

Industrirådet beslutade under 2016 att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att se över, förtydliga och anpassa kriterierna efter hur utbildningssystemet och arbetsmarknaden ser ut idag. Efter dialogmöten med regionrepresentanter, workshops och en remissrunda kunde granskningskommittén enas om ett förslag som förordnades till styrelsen. Återkopplingen är att kriterierna är bättre formulerade och har blivit tydligare.

Teknikcollege kriterier är beslutade av Riksföreningens styrelse på styrelsemötet den 15 juni 2017.

Grundförutsättningen för utvecklingen av Teknikcollege är att det finns en genomtänkt och förankrad organisation regionalt och lokalt som har mandat att styra mot uppsatta mål genom att prioritera, genomdriva samt revidera handlingsplaner.

De åtta kriterierna inom Teknikcollege ska vara styrande i arbetet med att stärka industrins kompetensförsörjning. Till respektive kriterium finns i detta dokument även riktlinjer. Riktlinjerna är strävansmål som syftar till att ge stöd i utvecklingsarbetet med kriterierna. I de fall som regionen eller utbildningsanordnaren framgångsrikt påvisar att kriteriet uppfylls på annat sätt än genom riktlinjerna godtas det vanligtvis.

HUR GRANSKAS TEKNIKKOLLEGE?

Granskningskommittén har som uppgift att inför Industrirådet som äger konceptet Teknikcollege fastställa att samtliga regioner och utbildningsanordnare certifieras utifrån ett kvalitetssäkrat arbete där kriterierna utgör grunden och riktlinjerna stödjer utvecklingsarbete. Det är viktigt att understryka att Industrirådet certifierar en process och inte ett visst läge. Detta innebär att nuläge, vision och utvecklingsarbete är lika viktiga. Ansökan bedöms utifrån ett helhetsintryck av ansökningshandlingar och granskningsbesök i regionen.

1

KVALITETSSÄKRAD PROCESS

Teknikcollege är en process och ett ständigt pågående arbete. Kriterierna utgör grunden för kvalitetssäkringen. Detta borgar för att ständigt utveckla Teknikcollege med den kvalitet som industrin kräver. Regionen har en gemensam kvalitetssäkringsmodell som säkerställer arbetsprocesser, måluppfyllelse och utveckling inom Teknikcollege. Industrirådets granskningskommitté granskar Teknikcollegeregioner, utbildningar och det löpande kvalitetsarbetet.

1.1 Regional styrgrupp har ett övergripande ansvar för den kvalitetssäkrade processen i sin region samt stöttar de lokala styrgrupperna i den operativa kvalitetssäkringen. ■

1.2 Den regionala styrgruppen ska både följa upp det regionala och de lokala delarnas utvecklingsarbete för att kunna kvalitetssäkra enligt kriterierna inom Teknikcollege. ■

1.3 Kvalitetsmodellen ska syfta till progression och stödja erfarenhetsutbyte. Modellen ska omfatta beskrivning av samordning och ledning samt en årlig mötesplan för den regionala och de lokala styrgrupperna. Modellen ska även omfatta självskattning, verksamhetsplan och handlingsplan. ■ ■

2

REGIONAL SAMVERKAN

Teknikcollege är industrins verktyg för arbetet med kompetensförsörjning. Teknikcollege stödjer den regionala kompetensförsörjningen och utvecklingsarbetet ska genomsyras av ett regionalt näringspolitiskt perspektiv. Ett aktivt samarbete med regionalt utvecklingsansvarig ska finnas. Samverkan mellan kommuner samt enskilda huvudmän regleras genom avtal. Samverkan mellan företag och huvudmän regleras genom avsiktsförklaring.

2.1 En Teknikcollegeregion bildas av minst tre kommuner tillsammans med samverkande företag och utgår från naturliga arbetsmarknadsregioner. De interkommunala avtal som finns för både unga och vuxna studerande bör sammanfalla med Teknikcollegeregionen. ■

2.2 Samverkan mellan kommuner ger möjlighet att dela på kostnader och dra nytta av varandras erfarenheter och nätverk. En regional samverkan kring exempelvis utbildningsutbud, marknadsföring och handledarutbildning syftar till att skapa ökad resurseffektivitet för ökad kvalitet i utbildningarna. ■ ■

2.3 Avtal ska specificera syftet med samverkan, processledartjänst, fri rörlighet för de studerande, interkommunal ersättning, samt gemensam finansieringsmodell och medlemskap i Riksföreningen Teknikcollege Sverige. Avtal ska undertecknas av kommunstyrelsens ordförande eller motsvarande med mandat att teckna avtal i ingående kommuner. Avtal ska sträcka sig över hela ansöknings- och certifieringsperioden. ■ ■

2.4 Den regionala styrgruppen ska säkerställa en långsiktig finansiering för en regional processledare i en omfattning som matchar regionens ambitionsnivå, vilket bör omfatta minst 100 procent av en heltidstjänst. Processledaren verkar på uppdrag av den regionala styrgruppen. ■

3

ORGANISATION OCH STYRNING

Inom Teknikcollege samverkar olika utbildningsanordnare och arbetsliv med industrins kompetensförsörjning i fokus. Det finns en regional styrgrupp med ansvar för kvalitetsuppföljning, samordning och finansiering. Det finns lokala styrgrupper som leder arbetet operativt på lokal nivå. I styrgrupperna är företagen i majoritet och ordförande är företagsrepresentant. Företagen är delaktiga och påverkar utbildningens innehåll.

3.1 Ledamöter i styrgrupper ska ha tydligt mandat ifrån det egna företaget/organisationen. Gruppsammansättningen ska eftersträva en spegling av regionens branscher och företagsstruktur. ■ ■

3.2 Representation av kommunala beslutsfattare ska finnas i regional styrgrupp. ■

3.3 Uppdrags- och ansvarsbeskrivning för styrgrupper ska finnas för att underlätta och förtydliga arbetet på regional och lokal nivå. ■ ■

3.4 Det finns en samordning och ett informationsflöde mellan den regionala styrgruppen och de lokala styrgrupperna. ■ ■

4

INDUSTRINS KOMPETENSBEHOV

Matchningen mellan företagens kompetensbehov och utbildningsutbudet i regionen är kärnan inom Teknikcollege. Regional styrgrupp inventerar fortlöpande de tekniska och industriella behoven samt verkar för att utbildningsutbudet i regionen motsvarar behoven både till utbildningsnivå, innehåll och omfattning.

4.1 Kompetensbehoven inventeras utifrån vilka av Industrirådets branscher som finns inom regionen samt vilka kompetenser som är viktiga på lång och kort sikt. Inventeringen syftar till att identifiera eventuella relevanta utbildningar eller utbildningsnivåer som saknas inom regionen. ■

4.2 En strategi ska finnas för hur matchningen säkerställs över tid, dels hur kompetensbehoven inventeras, dels vilka justeringar som avses göras för att behoven ska tillgodoses. ■

4.3 Inventeringen och resultatet av inventeringen ska ske i dialog med regionalt utvecklingsansvarig. ■

4.4 Inventeringen ska ha ett helhetsperspektiv, den ska beakta både kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Det livslånga lärandet, könsfördelning och mångfald ingår i inventeringen. ■

5

UTBILDNINGAR OCH DIMENSIONERING

Teknikcollege certifierar utbildningar som svarar mot företagets kompetensbehov. Utbildningarna ska ge de studerande rätt kompetens och förutsättningar att fortsätta utvecklas både inom arbetslivet och genom fortsatt utbildning. Det ska finnas samverkan mellan utbildningssystemets nivåer och utbildningsformer. Rekrytering till utbildningarna ska matcha behovet av kompetens samt attrahera en mångfald av studerande.

5.1 Alla utbildningar ska möta Teknikcolleges kriterier och beslut ska tas i den regionala styrgruppen om att utbildningen är relevant för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen samt för de branscher som Industrirådet ser behov av att främja. ■

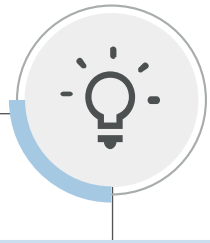
5.2 Beslut kring vilka utbildningar som certifieras utgår från den redan genomförda kompetensbehovsinventeringen. I de fall där inventeringen visar att behoven inte möts ska regional styrgrupp verka för att så sker. ■

5.3 Alla industrirelevanta utbildningar som finns i regionen tas med i samverkan. Om utbildningarna finns tillgängliga bör målsättningen vara att de ska certifieras. På gymnasial nivå innebär det Teknikprogrammet samt ett eller flera industrirelevanta yrkesprogram. Se bilaga 1 för vilka utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege. ■ ■

5.4. Inom Teknikcollege sker samverkan med utbildning för vuxna med olika partners genom exempelvis representation i regionala och lokala styrgrupper och/eller med utbildningar som certifieras och som ingår i Teknikcolleges utbud. Läs mer i Bilaga 1 – Utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege. ■

5.5 Teknikcollegeregionen arbetar med att attrahera studerande i tillräcklig omfattning för det behov som finns. ■ ■

5.6 Det ska finnas en plan och ett aktivt arbete för ökad jämställdhet och mångfald. ■ ■

6

KREATIV OCH STIMULERANDE LÄRMILJÖ

Inom Teknikcollege är lärmiljön inkluderande samt stimulerar till kreativitet och engagemang. Maskiner och pedagogisk utrustning är ändamålsenliga, har hög kvalitet och ger de studerande kunskaper och färdigheter som är relevanta för arbetslivet. Det är den regionala styrgruppens ansvar att inventering och uppföljning av lärmiljö och maskinpark sker regelbundet. Genom samverkan ges de studerande möjlighet till lärande i ny teknik. Lokalerna efterliknar arbetslivet vad gäller säkerhet, ordning och reda.

6.1 Regional styrgrupp följer upp och stödjer det lokala arbetet med kreativ och stimulerande lärmiljö. ■

6.2 Samverkan finns mellan utbildningar samt företag och utbildning rörande maskiner och annan utrustning. ■

6.3 Lärmiljön ska stödja kreativitet och innovation samt engagemang och ansvarstagande. Det ska finnas plats och möjlighet för arbete på eget initiativ, enskilt eller i grupp. ■

6.4 Lärmiljön ska attrahera en mångfald av studerande. Ambitionen är att främja nytänkande i utbildnings- och yrkesval utifrån kön och bakgrund. ■

6.5 Lokalerna ska vara väl underhållna och kännetecknas av ordning och reda. Industriell produktionsfilosofi bör vara vägledande. ■

6.6 Företagsrepresentanter och utbildningsanordnare i lokal styrgrupp inventerar gemensamt maskiner och utrustning och sätter upp långsiktiga investeringsplaner. Styrgruppen ska säkerställa att datorer, programvaror, laboriemiljöer och maskinpark håller hög kvalitet och är relevanta. ■

7

UTBILDNING INOM TEKNIKCOLLEGE

Teknikcollegecertifierade utbildningar kännetecknas av sammanhållna arbetsdagar som förbereder de studerande för arbetslivet och vidare studier. Studerande ges tillräckligt med tid och handledning för att utveckla kunskaper, färdigheter och förmågor på den nivå som efterfrågas av företagen. Kompetensstandarder, branschvalidering och yrkesprov ska vägleda där det är relevant. Undervisningen bygger på integration mellan praktiska och teoretiska ämnen. Stor vikt läggs vid de studerandes personliga utveckling och förmåga att fungera i grupp.

7.1 Regional styrgrupp följer upp och stödjer det lokala arbetet med utbildning inom Teknikcollege. ■

7.2 Schemat ska organiseras enligt principen sammanhållen arbetsdag och den pedagogiskt planerande tiden ska stödja att de studerande utvecklas. ■

7.3 De studerande ska även förberedas för arbetslivet vad gäller sociala förmågor. ■

7.4. Utbildningen ska ge en god grund och möjlighet till fortsatta studier vilket kan ske genom undervisningstid eller utökat program. Inom Teknikcollege ges varje studerande möjlighet att uppnå sin fulla potential. ■

7.5 På gymnasial nivå ska det finnas samarbete mellan de certifierade programmen. Ämnesintegrerade arbetslag ska finnas för att stärka möjligheterna till en undervisning som präglas av både praktik och teori. Teknikcollege ska vara en gemensam resurs. ■

7.6 Utbildningsanordnare och samverkansföretag säkerställer att lärare inom de certifierade utbildningarna ges möjlighet till kompetensutveckling inom sitt teknikområde. ■

7.7 Arbeta med ämnesövergripande projekt, gärna kopplat till företag, ska finnas i någon form. ■

7.8 Regional och lokal styrgrupp ska uppmuntra och följa upp att studerande erhåller Teknikcollege diplom för gymnasieutbildning samt intyg för vuxenutbildning och yh-utbildning. Se Bilaga 2 – Diplom och intyg. ■ ■

8

ARBETSLIVETS MEDVERKAN I UTBILDNINGEN

Utbildningarna inom Teknikcollege ska möta företagens kompetensbehov. Det finns en gemensam plan och avsiktsförklaring för hur och när företagsmedverkan sker. Inom certifierade utbildningar är företagen närvarande genom en kontinuerlig kontakt mellan studerande och företag samt mellan lärare och företag.

8.1 Regional styrgrupp följer upp och stödjer det lokala arbetet med arbetslivets medverkan i utbildningen. ■

8.2 De studerande erbjuds studiebesök på företag, företagskopplade projektarbeten och gästföreläsningar från arbetslivet. Den lokala styrgruppen ska stödja lärarlagen i arbetet med detta. ■

8.3 Företag är representerade vid introduktion av nya studerande samt vid examensceremoni. ■

8.4 Studerande får möjlighet att göra sitt gymnasie- eller examensarbete tillsammans med företag. ■

8.5 Det finns en samsyn mellan företag och utbildning kring förkunskaper, målsättning och utformning av lärande på arbetsplats. ■

8.6 Handledare ska vara utbildade i Teknikcollege handledarutbildning eller motsvarande och ges goda förutsättningar för uppdraget. ■ ■

BILAGA 1

UTBILDNINGAR SOM KAN CERTIFIERAS INOM TEKNIKCOLLEGE

Teknikcollege certifierar utbildningar som är av betydelse för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen samt för de branscher som Industrirådet ser behov av att främja. Alla utbildningar ska möta kraven inom Teknikcollege åtta kriterier och den regionala styrgruppen ska besluta att utbildningen är relevant för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen.

GYMNASIALA UTBILDNINGAR

Tabell 1. Gymnasiala utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege.

El- och energiprogrammet

Automation

Hantverksprogrammet

Finsnickeri

Industri tekniska programmet

Driftsäkerhet och underhåll

Processteknik

Produkt och maskinteknik

Svets teknik

Naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskap

Naturvetenskap och samhälle

Teknikprogrammet

Design och produktutveckling

Informations- och medieteknik

Produktionsteknik

Teknikvetenskap

Samhällsbyggande och miljö

Naturbruksprogrammet

Skogsbruk

Samma utbildningsanordnare kan exempelvis inte erbjuda både ett Teknikcollege-certifierat teknikprogram och ett icke-certifierat teknikprogram.

UTBILDNINGAR FÖR VUXNA

Inom Teknikcollege sker samverkan med utbildning för vuxna utifrån två perspektiv. De olika perspektiven utesluter inte varandra på något sätt.

Perspektiv 1

Samverkan med olika partners genom exempelvis representation i Teknikcollege regionala och lokala styrgrupper. Det kan bland annat röra sig om representanter från högskolor, aktörer som erbjuder yrkeshögskoleutbildning, aktörer inom arbetsmarknadspolitiken, representanter för yrkesvux etc.

Perspektiv 2

Samverkan med utbildningar som certifieras och som ingår i Teknikcolleges utbud.

Båda perspektiven av samverkan är lika viktiga men de har olika rollfördelning. I det första perspektivet är det representanterna och deras roll att vara med att utveckla Teknikcollege som står i centrum. De bidrar med kunskap och kontaktnät för att förbättra kompetensförsörjningen inom regionen. I det andra perspektivet är det utbildningen i sig som är det centrala. För att en utbildning ska kunna certifieras enligt perspektiv två ska utbildningen bedömas relevant för kompetensförsörjningen inom de branscher som Industrirådet omfattar samt motsvara minst 40 veckors studier eller motsvarande. Det rör sig i första hand om yrkeshögskoleutbildningar och utbildningar inom yrkesvux.

Tabell 2. Eftergymnasiala utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege.

Teknikprogrammets fjärde år/ gymnasieingenjör/te4

Design och produktutveckling

Informationsteknik

Produktionsteknik

Samhällsbyggande

Yrkesvuxutbildningar

Samtliga yrkesprogram som omfattas av Industrirådets branscher.

Yrkeshögskoleutbildning (YH)

Program som omfattas av
Industrirådets branscher.

CERTIFIERINGAR MED SÄRSKILDA VILLKOR

Utbildningarna listade i Tabell 3 kan endast certifieras under följande förutsättningar:

- » Att de möter kraven inom Teknikcolleges åtta kriterier.
- » Att den regionala styrgruppen beslutar om att utbildningen är extra relevant för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen.

Tabell 3. Utbildningar som kan certifieras under särskilda förutsättningar.

El- och energiprogrammet

Dator- och kommunikationsteknik

Elteknik

Energiteknik

Fordons- och

transportprogrammet

Lastbil och mobila maskiner

Personbil

Övrig gymnasial utbildning

Utbildningar med egna examensmål
som möter industrins behov

BILAGA 2

DIPLOM OCH INTYG

Det är ett krav att Teknikcollegecertifierade regioner och utbildningsanordnare utfärdar diplom respektive intyg för studerande som genomgått en Teknikcollegecertifierad utbildning. Utrymme ges för regional anpassning av bilagan till diplom/intyg och den regionala styrgruppen har möjlighet att fastställa ytterligare krav för utfärdande av diplom och intyg utöver de nedan nämnda riktlinjerna.

Den regionala styrgruppen ansvarar för en årlig uppföljning i antal tilldelade diplom och intyg. Till betyget eller intyget bör bifogas en bilaga till företag med ett förklarande brev av Teknikcollegekonceptet samt ett rekommendationsbrev och/eller referenser från apl-platsen. De regionala och lokala styrgrupperna ansvarar för förankringen av diplom och intyg hos samverkande företag.

Industrirådet och styrelsen för Riksföreningen Teknikcollege har beslutat om nedanstående riktlinjer gällande diplom och intyg för studerande som påbörjar en utbildning certifierad inom Teknikcollege.

RIKTLINJER GÄLLANDE GYMNASIALA UTBILDNINGAR

- » Studerande som har gymnasieexamen/yrkesexamen samt grundläggande högskolebehörighet och fått minst godkänt i kurser motsvarande lägst 2800 poäng ska kunna få ett diplom där det står att han/hon på ett förtjänstfullt sätt gått igenom en Teknikcollegecertifierad utbildning.
- » Studerande som har gymnasieexamen/yrkesexamen samt fått minst betyget godkänt i kurser motsvarande 2500 poäng ska kunna få ett intyg där det framgår att de genomgått Teknikcollegecertifierad utbildning.
- » Studerande som saknar godkänd apl och som har genomgått en Teknikcollegecertifierad utbildning som enligt skolförordning omfattar apl, ska varken få diplom eller intyg.
- » Vid avcertifiering av utbildning/utbildningsanordnare/region bör det officiella beskedet om avcertifiering ske vid ett datum efter terminens slut. För de studerande som går sista terminen innebär detta att de kan få ut diplom/intyg med förutsättning att de klarat kraven för dessa.

Riktlinjer gällande utbildning för vuxna:

- » Studerande erhåller ett intyg för genomgången utbildning certifierad inom Teknikcollege.
- » Den lokala styrgruppen ansvarar för vilka vuxenstuderande som tilldelas intyg.